

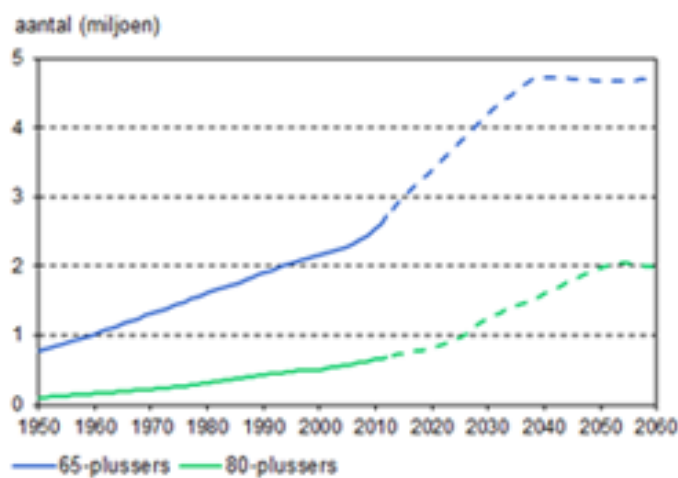
Beleidsplan 2019 – 2025

Vereniging Zorg en Welzijn
Almen

Aanleiding: verzorgingsstaat wordt participatiesamenleving

De komende jaren neemt het aantal ouderen in snel tempo toe. Volgens de CBS Bevolkingsprognose zal het aantal 65-plussers toenemen: waren er in 2012 nog 2,7 miljoen 65-plussers, in 2041 zullen dat er 4,7 miljoen zijn. Tot 2060 blijft het aantal schommelen rond 4,7 miljoen.

De komende jaren zal vooral het aandeel 65-79-jarigen op de totale bevolking sterk stijgen. Vanaf 2025 neemt ook de groep 80-plussers sterk toe (de dubbele vergrijzing). In 2040, het hoogtepunt van het aantal 65-plussers, is naar schatting 26 procent van de bevolking 65-plusser, waarvan een derde ouder is dan 80 jaar. In 2012 waren er 686.227 mensen van 80 jaar of ouder, in 2040 zijn dat er 1.554.742.

Ook Almen doet mee in deze trend. Zoals uit onderstaande tabel blijkt zal vooral de groep ouderen (85+) sterk toenemen.

Inwoners van Almen	in 2016	1161	in 2046	1124	-3 %
85 + ers in Almen	in 2016	41	in 2046	74	+80 %
15 – 30 jarigen in Almen	in 2016	138	in 2046	105	-24 %

(bron van deze gegevens; Monitor Wonen-Zorg, Provincie Gelderland 2016)

Met de toename van het aantal ouderen stijgt ook de zorgvraag. Van de mensen van 65 jaar en ouder heeft 70 procent een chronische ziekte. Van de mensen van 75 jaar en ouder heeft de helft meer dan één chronische ziekte. Van de mensen van 75 jaar en ouder met een chronische ziekte, heeft 63 procent twee of meer chronische ziekten en 32 procent drie of meer.

Daardoor stijgt het zorgvolume met ongeveer 4 procent per jaar. Naar verwachting zal in 2030 38 procent van de mensen ouder dan 75 jaar meer dan drie aandoeningen hebben.

Sinds 2015 is de uitvoering van de AWBZ/WMO/Jeugdzorg overgeheveld naar de gemeenten. Tevens is daar een bezuinigingsopdracht aan gekoppeld. In de praktijk betekent dit dat er een groter beroep op mantelzorg wordt gedaan, ondersteuning minder gefinancierd wordt, de verblijfplaatsen in bejaarden-/ verzorgingshuizen worden afgebouwd en mensen dus langer in hun eigen woonomgeving dienen te blijven wonen.

Ouderen blijven daardoor langer thuis wonen en gaan pas naar het verpleeghuis als thuis wonen niet meer mogelijk is. De intramurale gezondheidszorg (dat is zorg die gedurende een onafgebroken verblijf van meer dan 24 uur geboden wordt in een zorginstelling) wordt daardoor zwaarder. Als gevolg van de zwaardere zorg zal het personeel, de huisvesting en de omgeving zich moeten aanpassen. Echter, gekwalificeerd personeel is schaars, veel huisvesting verouderd en het beroep op mantelzorg en vrijwilligers neemt toe.

De klassieke verzorgingsstaat verandert in een participatiesamenleving. Enerzijds noodgedwongen door een terugtrekkende overheid, anderzijds lopen burgers voor de overheid uit met zgn. bewonersinitiatieven. Tegelijkertijd worden gezinnen steeds kleiner en wordt de zorg steeds vaker een verantwoordelijkheid van de gehele gemeenschap en niet meer alleen van een aantal individuele mantelzorgers.

Doelstelling: VZWA wil ouderen langer thuis laten wonen

De Vereniging Zorg en Welzijn Almen (VZWA) wil de zorgbehoevende inwoners van Almen langer thuis of in het dorp laten wonen. Concreet betekent dit dat de VZWA de zorg zodanig wil gaan coördineren en organiseren dat de groep zorgbehoevende inwoners een half jaar tot een jaar langer in Almen kan blijven wonen. Dat lijkt misschien niet veel. Maar de gemiddelde verblijfsduur van ouderen in een verpleeghuis is 18 maanden en zou daarmee met de helft afnemen.

Het gaat natuurlijk niet alleen om langer thuis blijven wonen, maar de VZWA wil de inwoners vooral ook de mogelijkheid geven om zo lang mogelijk onderdeel te zijn van de dorpsgemeenschap en deel te nemen aan de activiteiten in het dorp. Dit vergroot niet alleen de kwaliteit van leven, maar daarmee wordt preventief gewerkt aan het voorkomen van een opname in een verpleeghuis.

Probleemstelling: zorg is vooral reactief georganiseerd.

Er waren nog nooit zoveel (kwetsbare) ouderen die thuis blijven wonen. De veelheid aan problemen die dit met zich meebrengt kan niet binnen de huidige organisatie van zorg opgelost worden. De professionele zorg van ouderen legt de nadruk op diagnostiek en behandeling van ziekten in plaats van ondersteuning bij het zo lang mogelijk zelfstandig functioneren en omgaan met verlies en gebreken. Het zorgaanbod in de diverse zorgdomeinen is gefragmenteerd, terwijl goede zorg voor kwetsbare

ouderen een sterke samenhang vereist tussen het medische, verpleegkundige en maatschappelijke domein.

Bovendien is de zorg vooral reactief georganiseerd. De zorg begint pas na een incident. Bij ouderen is de kans op een incident erg groot. De toename van acute incidenten trekt een zware wissel op de oudere zelf en op de zorgverlening. Om acute incidenten zoveel mogelijk te voorkomen moet de zorg proactief georganiseerd worden. Oplossingen moeten gezocht worden in een proactieve, samenhangende en integrale (persoonsgerichte) organisatie van zorg (bron: zorginstituut Nederland).

Oplossing: VZWA wil proactieve aanpak

Almen pakt deze handschoen zelf op. De Vereniging Zorg en Welzijn kent het dorp en haar bewoners. Door gebruik te maken van het sociale netwerk in Almen, door de inzet van een eigen zorgcoördinator die het dorp en haar bewoners kent, door samen te werken met de professionele zorgorganisaties en met de inzet van vele vrijwilligers wil de VZWA proactieve, samenhangende en integrale persoonsgerichte zorg samen met de professionele zorgaanbieders coördineren en organiseren.

Aan deze bewonersinitiatieven hecht de minister van VWS (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) grote waarde. In het Actieprogramma Zorgzame Gemeenschappen, van het landelijke netwerk van bewonersinitiatieven in zorg en welzijn: Nederland Zorgt voor Elkaar (hierna: NLZvE) onderscheidt de minister (in de brief aan de 2^e kamer van 17 december 2018 over de actieagenda Nederland Zorgt voor Elkaar) 3 actielijnen:

1. Terug naar de basis, mensen die voor elkaar zorgen. Hieronder wordt het streven verstaan naar meer sociale samenhang in wijken en dorpen.
2. Maak het makkelijker voor bewonersinitiatieven door het oplossen van knelpunten in bestaande regelgeving. Verder wil de NLZvE gemeenten verplichten om bewonersinitiatieven te betrekken bij maatschappelijke vraagstukken.
3. Naar een duurzame organisatie van bewonersinitiatieven, waarbij bewonersinitiatieven worden gezien als volwaardige partner in het zorgaanbod.

Het initiatief en de doelstelling van VZWA sluiten hier naadloos op aan.

Aanpak: VZWA is verbindende schakel

De VZWA is daarbij de spin het zorgweb. De verbindende schakel tussen ouderen en zorgbehoevenden, vrijwilligers, professionele zorgaanbieders, maatschappelijke organisaties, gemeente, mantelzorgers en bewoners. De VZWA is geen zorgaanbieder, maar een maatschappelijke beweging die de zorgbehoefte bij ouderen inventariseert en coördineert en (dag)activiteiten organiseert om vereenzaming en sociaal isolement te voorkomen. Waar nodig regelt de VZWA praktische hulp en stemt zij dit af met de professionele zorgaanbieders en maatschappelijke organisaties. In het volgende plaatje

is de positie van de VZWA als spin in het zorgweb en verbindende schakel tussen de zorgbehoevende en de diverse organisaties schematisch weergegeven.

Middelen: Gezamenlijke inzet vrijwilligers, professionals en overheid

Om de aanpak van de VZWA uit te kunnen voeren zijn een aantal zaken nodig:

- Een ***(pro)actief bestuur*** dat midden in de samenleving van Almen staat en weet wat er in het zorglandschap speelt.
- Inwoners die het initiatief van VZWA een warm hart toedragen en de vereniging willen steunen door lid te worden. Dat hoeven niet alleen zorgbehoevende ouderen te zijn. Om de verbindende schakel te kunnen zijn is ***draagvlak onder de leden*** noodzakelijk.
- Om de verbindende schakel in de praktijk te brengen is een ***betrokken zorgcoördinator*** nodig. De zorgcoördinator is enerzijds vrijwilligerscoördinator en anderzijds zorgbemiddelaar. Hij of zij moet de juiste vrijwilliger koppelen aan de taak of zorgbehoevende die bij hem of haar past. De zorgcoördinator moet de vrijwilligers begeleiden, brengt vragen uit de samenleving in beeld en legt contact met formele en informele organisaties om deze vragen op te pakken. De zorgcoördinator staat midden in de samenleving van Almen, kent de sociale structuur en is makkelijk benaderbaar.
- Het coördineren en organiseren van activiteiten en praktische hulp wordt grotendeels uitgevoerd door vrijwilligers. Gelet op de ontwikkeling van de leeftijdsopbouw in het dorp hebben we een grote groep ***gemotiveerde vrijwilligers*** nodig voor een snel groeiende groep ouderen.

- Er zal **professionele ondersteuning** nodig zijn voor de vrijwilligers om advies te geven of zorg over te nemen in het kader van persoonlijke verzorging en/of in de begeleiding van de bezoeken. Hiervoor kan een beroep worden gedaan op de Stichting Welzijn Lochem en de zorgaanbieders van persoonlijke verzorging die die zorg ook in de thuissituatie van de oudere verzorgen.
- De gemeente heeft een rol in het faciliteren van kennis, expertise en eventueel middelen. Dit kan per ontmoetingsinitiatief verschillend zijn. Iedere vrijwilliger en ieder initiatief heeft immers eigen kwaliteiten en expertise. **De gemeente Lochem faciliteert en stimuleert** door te laten zien wat de mogelijkheden zijn. Het waarderen en serieus nemen van de VZWA en de vrijwilligers is hierbij essentieel.
- De VZWA streeft naar **een dorp waar men een beetje naar elkaar omziet** en ouderen niet aan hun lot worden overgelaten. Daarvoor zijn **dorpsbewoners** die problemen signaleren en doorgeven aan de zorgcoördinator nodig.
- Hoewel het overgrote deel van al het werk door vrijwilligers wordt uitgevoerd zijn **structurele financiële middelen over een langere periode** noodzakelijk om de activiteiten uit te breiden en uit te kunnen blijven voeren. Deze financiën zullen gegenereerd moeten worden uit subsidies, sponsoring, indicaties en eigen bijdragen van de bezoekers. De belangrijkste kostenposten zijn:

Loonkosten zorgcoördinator
 Huur ruimtes in dorpshuis Ons Huis
 Vervoer
 Materiaal
 Scholing
 Verenigings- en bestuurskosten

Aanpak: VZWA organiseert activiteiten voor en door het dorp

De VZWA gaat de komende jaren verder met activiteiten die al zijn opgestart en gaat ook nieuwe activiteiten opzetten. De belangrijkste voorwaarde daarbij is dat de inzet van de zorgcoördinator de komende jaren minimaal wordt gegarandeerd, maar eigenlijk zou moeten worden uitgebreid.

Dit met het oog op het toenemende aantal ouderen en de wens om in de toekomst meer te doen aan (dag)activiteiten, maaltijdservice, dagbesteding en preventie. Belangrijk daarbij is eveneens de continuïteit van de inzet van de vele vrijwilligers.

Zorgcoördinator en vrijwilligers

1. Inzet zorgcoördinator verhogen
2. Inzet vrijwilligers continueren
3. Jaarlijkse vrijwilligersavond organiseren

Om de continuïteit te borgen wil de VZWA in 2019 de financiering van 2020 t/m 2025 veiligstellen. Daarnaast wil zij het draagvlak binnen de Almense gemeenschap borgen door 150 nieuwe leden te werven. De toenemende activiteiten op gebied van dagbesteding en preventie maken professionalisering door opleiding en scholing noodzakelijk.

Continuïteit en professionaliteit

4. Vervolg subsidie/financiering t/m 2025
5. Ledenwerving
6. Nascholing zorgcoördinator
7. Scholing vrijwilligers

De praktische hulp en (dag)activiteiten die in 2017 en 2018 zijn opgezet worden de komende jaren voortgezet. Begin 2019 wordt met de partners in het HOME team (dat is een samenwerkingsverband van zorgprofessionals in Almen) onderzocht of er behoefte is aan gestructureerde dagbesteding. Daarna wordt met gemeente en huidige aanbieders van dagbesteding buiten Almen besproken op welke wijze dit binnen Almen zou kunnen worden georganiseerd en hoe dit moet worden gefinancierd.

Praktische hulp en (dag)activiteiten

8. Vervoersdienst
9. Klussendienst
10. Repaircafe
11. Inloopochtend
12. Maaltijdservice De Linde
13. Dagbesteding binnen gestructureerd weekprogramma (verkenning 2019)
14. Jaarlijks ouderen uitje
15. Jaarlijkse activiteit om jong en oud met elkaar te verbinden (o.a. met verenigingen en Julianaschool)

Bij proactieve zorg hoort ook preventie. Samen met vrijwilligers, verenigingen en professionals (o.a. huisarts, Solis, Kerk,) worden de komende jaren diverse activiteiten opgezet rondom het thema preventie.

Preventie

16. Ouderenfitness (o.a. valpreventie)
17. Sportieve activiteiten (b.v.. koersbal, ouderen gym etc.)
18. Rouwverwerking
19. Voeding en leefstijl advies
20. Voorlichting en lezingen op inloopochtenden (o.a. over dementie)

De VZWA wil de verbindende schakel zijn. Daarvoor is een pro-actief bestuur nodig dat de zorgcoördinator en de vrijwilligers ondersteunt bij hun taken en zelf het initiatief neemt om contacten te onderhouden met alle betrokken partijen.

Overleg en afstemming

21. Proactief bestuur
22. Afstemming met 't Baken (gemeente)
23. Samenwerking organiseren met plaatselijke professionals
24. Samenwerking organiseren met andere verenigingen
25. Contacten leggen met samenwerkingspartners/gemeentelijke overheden

Financiering

Op basis van de aanpak zijn per activiteit de kosten geraamd. Ook is een inschatting gemaakt van de te verwachten inkomsten.

	eenheid	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Uitgaven							
Zorg coördinator en vrijwilligers							
1.	Inzet zorg coördinator verhogen (20% per jaar)						
	inzet op basis van 495 uur per jaar in 2019	23,68	-11722	-14066	-16410	-18755	-21099
	onkostenvergoeding kantoorkosten		-200	-200	-200	-200	-200
2.	Inzet vrijwilligers continueren		-625	-625	-750	-750	-900
3.	Jaarlijkse vrijwilligersavond organiseren						
	Avond	25	-625	-625	-625	-625	-625
	Kleine attentie	25	-250	-250	-250	-250	-250
Continuïteit en professionaliteit							
6.	Opleiding zorg coördinator		-350	-350	-350	-350	-350
7.	Scholing vrijwilligers		-200	-200	-200	-200	-200
Praktische hulp en (dag)activiteiten							
8.	Vervoersdienst		0	0	0	0	0
9.	Klussendienst		0	0	0	0	0
10.	Repaircafe		0	0	0	0	0
11.	Inloopochtend		-1750	-1750	-1750	-1750	-1750
12.	Maaltijdservice De Linde		-50	-50	-50	-50	-50
13.	Dagbesteding binnen gestructureerd weekprogramma (verkenning 2019)		-2000	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
14.	Jaarlijks ouderen uitje	30	-1800	-1800	-1800	-1800	-1800
15.	Jaarlijkse activiteit om jong en oud met elkaar te verbinden		-152	-152	-152	-152	-152
Preventie							
16.	Ouderenfitness (o.a. valpreventie)	6		-750		-750	
18.	Rouwverwerking		-150	-150	-150	-150	-150
19.	Voeding en leefstijl advies		-582	-582		-582	
20.	Voorlichting en lezingen op inloopochtenden (o.a. over dementie)		0	0	0	0	0
21.	Bestuurskosten (o.a. ALV)		-600	-600	-600	-600	-600
Totaal kosten			-21056	-21568	-23869	-26382	-28708
Inkomsten							
verwacht banksaldo 31-12-2018			17284				
4.	Vervolg subsidie/financiering t/m 2025						
5.	Ledenwerving	19,75	1778	2173	2370	2568	2765
	legaten en schenkingen (*eenmalige toezegging 2020 indien subsidie vervalt)		p.m.	5000*	p.m.	p.m.	p.m.
	eigen bijdrage ouderen uitje						
	bijdrag St. Vrienden van de Borkel		2000	2000	2000	2000	2000
	Bijdrage Ons Huis			p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
	Bijdrage VAB			p.m.	p.m.	p.m.	p.,
Totaal inkomsten			21062	9173	4370	4568	4765
Resultaat			6	-12395	-19499	-21814	-23943

Noot: de kosten en uitgaven in de bovenstaande begroting zijn niet geïndexeerd

Voor de inzet van de zorgcoördinator gaan we uit van een groei van 20% per jaar. Dit i.v.m. de toename van het aantal zorgvragen, de verkenning naar de mogelijkheden voor dagopvang en de toename van het aantal ouderen. De eventuele extra inzet en

kosten voor de daadwerkelijke uitvoering van dagbesteding zijn niet meegenomen in de begroting.

Wat misschien nog wel belangrijker is zijn de inkomsten die niet als inkomsten voor de VZWA zijn uit te drukken. Zo staan tegenover ieder uur van de zorgcoördinator ongeveer 10 uren van vrijwilligers.

Daarbij komt ook nog dat de VZWA er naar streeft om ouderen langer in Almen te laten wonen en we een substantiële vermindering verwachten van het aantal dagen verpleeghuisopname.

Dat is moeilijk in geld uit te drukken, maar 1 dag verpleeghuisopname kost gemiddeld € 210,-. Als we de doelstelling halen om het aantal dagen in een verpleeghuis te halveren is dat per persoon 274 dagen (9 maanden) en komt dat op een bedrag van € 57.540,- per persoon.

In 2020 zou dat € 57.540 per persoon maal 8 personen is € 460.000 kunnen zijn. In 2046 kan dat oplopen naar € 57.540 per persoon (niet geïndexeerd) maal 15 personen is € 863.000.

Tot slot wil de VZWA vooral bijdragen aan de kwaliteit van leven van ouderen in Almen. En dit is niet in geld uit te drukken!